

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYI VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

**“BOSHLANG'ICH TA'LIM INNOVATSION
KLAISTERI VA RAQAMLI TA'LIM:
EHTIYOJ, ZARURAT, NATIJA”
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY ANJUMAN
MATERIALLARI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

Бухоро - 2021

Boshlang'ich ta'lim innovatsion klasteri va raqamli ta'lim: ehtiyoj, zarurat, natija	
Boboqulova.S.B.....	63
Buxoro davlat universiteti o`qituvchi.....	63
Isoyeva.M.B., 1-bosqich talabasi.....	63
3- SHO'BA. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INNOVATSION KLASTER - FANLARARO INTEGRATSIYA VA UZVIYLIKNI TA'MINLASH KAFOLATI	65
МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМДА КЛАСТЕР САМАРАСИ	65
Абдуллаев Абдуқайом Абдулхаевич,.....	65
ТВЧДПИ Мактабгача таълим кафедраси.....	65
мудири дотцент.....	65
ВИРТУАЛ МУЛОҚОТ ИМКОНИЯТЛАРИ	67
Халилова Рухсора Рауповна, Бухоро давлат университети,.....	67
Бошланғич таълим назарияси кафедраси ўқитувчиси.....	67
МАКТАБГАЧА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМДА УЗВИЙЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ДАВР ТАЛАБИ	69
Ачилова М. С., Тошкент вилояти,.....	69
Чирчиқ давлат педагогика институти.....	69
“Мактабгача таълим” кафедраси ўқитувчиси.....	69
О'QUVCHI SALOMATLIGINI MUHOFAZA QILISH OMILLARI	70
I.E.Davronov,BuxDU o`qituvchisi.....	70
S.Muhiddinova,BuxDU magistranti.....	70
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA IJODIY KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH	72
I.E.Davronov,BuxDU o`qituvchisi.....	72
T.Sh.Ergasheva,BuxDU magistri.....	72
MTTDA BOLALARNI INTELLEKTUAL RIVOJLANTIRISHDA O`YIN MASHG`ULOTLARINING AHAMIYATI	73
Rajabova Iroda Hamidovna.....	73
BuxDU o`qituvchisi.....	73
Qosimova Mo'tabar Valijonovna.....	73
Navoiy viloyati Konimex tumani.....	73
8-son “PARVOZ” DMTT tarbiyachi.....	73
ЎҚИТУВЧИНИ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТГА ТАЙЁРЛАШ	76
Чиналиева Айжамал,.....	76
Низомий номидаги ТДПУ,.....	76
1-босқич магистр.....	76
METHODOLOGY OF COMPARATIVE TEACHING OF THE AUTHOR TO THE SOURCES OF FOLKLORE IN PRIMARY SCHOOL LESSONS	78
Uktamova Mehriyoyo Azamovna.....	78
The student of Bukhara State University,.....	78
The Department of Primary Education Methodology.....	78
Nosirova Dilfuza Mustafoyevna.....	78
The teacher of Bukhara State University,.....	78

Boshlang'ich ta'lim innovatsion klasteri va raqamli ta'lim: ehtiyoj, zarurat, natija

- машгулотлар жараёнларини олдиндан пухта ва изчил ишлаб чиқиш;
- болалар билан ўзаро муомала-муносабатда педагогик талаб-қоидаларга қатъий амал қилиш;

- ўғил-қизларнинг жисмоний-руҳий, ақлий ҳолатларини текширишда уларнинг қизиқшлари, истеъдод қирраларини илғаш, ҳисобга олиш;

- педагогик технологиялар, ўқитишнинг замонавий усулларида бохабар, энг муҳими, каластер усулининг мазмун-моҳияти, ўзига хослигини пухта ўзлаштирган бўлиши талаб қилинади.

Шундагина таълим-тарбия жараёнларида қутилган натижаларга эришиш мумкин. Зеро, баркамол авлод тарбияси – энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан саналади.

Бердиева Муҳаббат Мейлиевна - ТерДУ мактабгача таълим методикаси кафедраси катта ўқитувчиси PhD

Қурбонмуродова Фарангиз Абдумалик қизи - мактабгача таълим йўналиши 2-курс талабаси,

ВИРТУАЛ МУЛОҚОТ ИМКОНИАТЛАРИ

*Халилова Рухсора Рауновна, Бухоро давлат университети,
Бошланғич таълим назарияси кафедраси ўқитувчиси*

Аннотация: Ушбу мақолада нутқий мулоқотнинг оғзаки ва ёзма қуриниши билан биргаликда виртуал мулоқотнинг мавжудлиги тугрисида сузланади. Виртуал мулоқот оддий мулоқотлардан фарқлиниши ва унинг бир неча қуринишлари борлиги тугрисида тухтанилган. Интернет виртуал майдонда бош асос бўлиб хизмат қилиши ва ҳосил бўлиши ҳақида айтиб ўтилган.

Калит сўзлар: нутқий мулоқот, виртуал нутқий мулоқот, мулоқот жараёни, коммуникатив майдон, форум, глобал ва минтақавий тармоқ, аудио-визуал мулоқот, интернет, чат

Интернет-чат виртуал коммуникацияси ташқи дунёдан ажралган маконда юзага келади. Унда оддий репликалар суҳбатни сақлаб туриш учун бўлиб, у инсонда эркин, мақсадсиз мулоқот каби тасурот қолдиради. Бир коммуникант клавиатурасидан эфирга ташланган реплика бошқа коммуникант томонидан ушлаб олинади. Шундай ҳолат вужудга келадиги ҳамма ҳамма билан мулоқотда бўлади. Тармоқ аъзолари мулоқотдан ўз эҳтиёжини қондириш ва суҳбатни давом эттириш учун реципиентни фаол излашади. Бундай муносабат фатик бўлади ва бевосита мулоқот жараёнини қўллаб – қувватлаш учун: электрон матн тарқатиладиган мулоқот учун мулоқотда унга хос мулоқот воситалари ишлатилади. Чат — компьютер коммуникацияси жанрли қўринишлари. Унинг иштирокчилари учун иккита ташкил этувчидан иборат: вербаль ва новербаль мулоқотлардан. Фойдаланувчилар чатининг мулоқот маконида уз борлигини ифодаловчи зарур эҳтиёжларининг тил ва прагматик қоидаларига асосланиб имкониятларини амалга оширишлари мумкин бўлади. Чат ҳамкорларининг тактикаси ва коммуникатив стратегияси фақатгина мулоқот учун зарур асосларни топишга қаратилгандир. Фатик воситалар чатда коммуникатив амалнинг интеракционал маконини ташкил этиб беради. Мулоқотдагиларнинг коммуникатив

Boshlang'ich ta'lim innovatsion klasteri va raqamli ta'lim: ehtiyoj, zarurat, natija

эhtiёжлари тил ва тилдан ташқари ифодаларни саралашнинг мохиятини белгилаб беради. Фойдаланувчилар нутқидаги фатик воситалар интернет-коммуникацияларнинг турли вазиятларида қайта кўпаядиган, клиширланган ва қонунлаштирилган бўлади. Матнни “мулоқот шакли” деб ҳисоблар эканмиз, биз уни мулоқотни боғловчи бўғин деб биламиз. У муаллиф ва адресат орасида ҳамкорликни таъминлайди. Бу нутк асри булган матн орқалигина бўлмайди. Мулоқот новербал: жестлар, мимикалар – паралингвистик воситалар ёрдамида бўлиши ҳам мумкин. Шундай қилиб матн – бу мулоқотнинг бир шаклидир. Матнни коммуникация шакли сифатида қуриб чиқиш давомида шуни кайд этиш лозимки, матн муаллифнинг дастлабки мулоқот махсулидир (гапирувчида ҳам ёзувчида ҳам) ва адресатнинг (укувчи ва тингловчининг) иккиламчи фаолияти объектидир. Матн орқали муаллиф ва адресат мулоқоти булиши учун тилни (мулоқот кодини) билиши, мулоқотчилар дунёкарашидаги концептуаль умумийлик ва албатта улар орасида алоқа булиши лозимдир.

Тадқиқотларда матннинг мулоқот шакли эканлиги уз аксини топгандир. Муаллифлар уни мулоқотчилар фаолияти жихатидан туриб янада аниқлаштирадилар. Бунда матнга нисбатан коммуникатив ёндошув нутк фаолияти назарияси жихатидан шакллантирилади. Бунда мулоқотнинг ҳар бир шакли ўз матнини турлича амалга ошира олади.

Лингвистик прагматика Интернет фойдаланувчиларининг компьютер матнлари сифатида қаралади. Бу кейинги вақтларда анча оммабоп бўлгандир. Хозирда бусиз одамлар ўз хаётларини тасаввур эта олмайдилар. Авалло бу, виртуал мулоқотда инсон яратган энг қулай интерактив восита ҳисобланади. Реал вақт режимидаги реал линия (онлайн тизимидаги) чат мулоқотчилари яратган матнлар электрон мулоқотни ўрганувчи купчилик тилшунослар учун қизиқарлидир.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, вертуал мулоқотни коммуникатив-прагматик ўрганиш ёндошуви орқали тармоқ фойдаланувчиларининг нутқини таҳлил қилиш имконни беради. Бу эса вертуал майдондаги нутқий мулоқот муаммосини ёритиб бериш юзасидан илмий тадқиқотларни янада чуқурлаштириш зарурати мавжудлигини тақозо этади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Кремлева, С. «ЧАТ» как разновидность виртуального общения // <http://sociology.extrim.ru/dip/start.htm>
2. Тоирова Г. Нутқий мулоқотнинг лисоний вербал ва лисоний новербал воситалари хусусида (саломлашиш мисолида). БухДУ илмий ахбороти. 2018, № 1. –Б.67-74.
3. Формановская, Н. И. Речевой этикет и культура общения. - М.: Высшая школа, 1989. - 415 с.
4. Қиличев Э. Бадиий тасвирнинг лексик воситалари. –Тошкент: Фан, 1982. –Б. 43-53.
5. <https://sites.google.com/site/comnetschool/mir-obedinennyj-v-set/cto-takoe-internet>
6. <https://qomus.info/encyclopedia/cat-i/internet-uz/>